

Het dansbeleid in Frankrijk

De Amerikaanse choreografe Carolyn Carlson blies de moderne dans in Frankrijk leven in. Patricia Kuypers sprak met Anne-Marie Reynaud, leerlinge van Carlson, choreografe en lid van de raad die Jack Lang adviseert voor zijn dansbeleid.

Op 26 april j.l. had in Frankrijk een persconferentie plaats die gewijd was aan de dans en die — voor het eerst — werd bijgewoond door Jack Lang, de minister van cultuur. Een reeks maatregelen werden getroffen om, zoals Jack Lang zei, “een onrechtvaardigheid te verhelpen”: het budget voor de dans werd sinds 1981 verdrievoudigd. Het werd verdeeld op advies van een daartoe in maart 82 opgerichte raad, over vier onderdelen: 1) de opleiding, 2) de creatie en de spreiding, 3) de hulp aan festivals, aan het concours van Bagnolet, 4) de hulp aan nieuwe technologieën en aan het audio-visuele.

Ik praatte met Anne-Marie Reynaud, choreografe en lid van de raad van advies — en dus een bevoorrechte getuige (1) —, over hoe en in welke omstandigheden die nieuwe situatie nu moet gaan evolueren, een en ander in het licht van de Franse politiek en de Franse dans van de jongste tien jaren.

Sinds kort beleeft de eigentijdse dans in Frankrijk een ware explosie. De overheid heeft die ontwikkeling blijkbaar al heel vroeg gesteund. Hoe komt dat zo plots?

“In het prille begin, nu meer dan vijftien jaar geleden, waren de opleiding en de creatie helemaal privé. Karin Waehner bracht als eerste uit Duitsland de basis van een moderne stroming, die tot dan geen voet aan de grond had gekregen in Frankrijk. In haar spoor verrichtten pioniers als Françoise en Dominique Dupuis gekkenwerk om die vernieuwing in Frankrijk op gang te brengen. Je mag niet vergeten dat de klassieke vorming hier steunt op een lange traditie en teruggaat op de hofballetten van de 16de eeuw, terwijl de moderne techniek hier nooit wortel heeft geschoten, laat staan tot ontwikkeling is gekomen.”

“Wat de evolutie van de eigentijdse dans het meest gestimuleerd heeft, is de komst naar Parijs van Carolyn Carlson. Alle moderne dansers in Frankrijk zaten in een soort semi-amateurisme, zonder enige hulp — ik spreek hier alleen over de strikt moderne richting, anderen, zoals J. Russillo, wisten beter te overleven, omdat hun werk populairder was en zich beter leende tot commercialisering —, de

kwaliteit van hun produkties kon de vergelijking met die uit het klassieke repertoire niet doorstaan. Dank zij Carlson werd de Groupe de Recherches Théâtrales de l'Opéra de Paris opgericht. Toen mocht 't niet eens choreografisch héten, maar vandaag heet het dus GRCOP. Dat was het eerste professionele en moderne gezelschap dat door de staat gesubsidieerd werd. Het liep niet van een leien dakje, maar na een jaar werden alle dansers normaal betaald. Ik had het geluk bij die groep te horen en te kunnen genieten van die fantastische ervaring, met Carlson te werken in optimaal professionele omstandigheden.”

“We hebben vier of vijf jaar met Caroline Carlson gewerkt, een groepje van zo een twaalf dansers. Gesterkt door die uitzonderlijke bagage wilde iedereen daarna z'n eigen gezelschap oprichten. Het operalabel beschermde die jonge choreografen: het gaf de overheid voldoende zekerheid om kleine subsidies toe te kennen die de nieuwkomers moesten toelaten van start te gaan en te overleven.”

“Verder speelde de evolutie van het concours van Bagnolet (2) mee, dat begon met z'n kwaliteit sterk te verbeteren en daardoor zorgde voor een gezonde stimulans. De dansers slaagden erin kwaliteitswerk te leveren, omdat ze genoten hadden van professionele werksituaties (niet alleen door hun persoonlijk talent dus, maar ook dank zij hun professionele vorming) en anderzijds was er dus een wedstrijd die jong talent opspoorde en vervolgens ook promotioneel hielp.”

Een man met smaak

Hoe werd deze evolutie begrepen door de overheid?

“In de rechtse regering die wij in Frankrijk kenden tot 1981, was de controle op het muziek- en dansbeleid gelukkig in handen van iemand, bij wie de avant-garde zeer goed in de smaak viel, een vriend van Michel Guy van het Festival d'Automne van Parijs. Hij heeft de hedendaagse gezelschappen veel geholpen, bijna te veel want hij deelde te weinig geld uit aan te veel mensen: het ging van 10.000 FF tot 300.000 FF (dit laatste cijfer voor de allergrootste gezelschappen, zij die

7-8 jaar bestonden en 80 tot 100 voorstellingen per jaar speelden). De gezelschappen die slechts 10.000 FF opstrekten, konden daar echter niets mee beginnen. Nu, met de socialistische regering, stelt de minister van cultuur (Jack is niet op z'n mondje gevallen) dat hij het dansbudget verdubbeld heeft, maar dans blijft sterk achter op theater en muziek. Ze krijgt nauwelijks een derde van het totale theaterbudget en daarvan gaat het leeuwedeel dan nog naar het ballet van de Parijse Opera (3), 55.358.000 FF of meer dan de helft van het totale bedrag voor dans (98.031.064 FF).”

“Van 1983-84 af werd een voor de dans belangrijke politiek ingevoerd, waarbij het zwaartepunt op de creaties ligt. Er werd ook een raad van advies benoemd, die de choreografische projecten moet onderzoeken en pedagogie, animatie en creatie van elkaar moet onderscheiden. In plaats van te veel kleine groepen slecht te helpen, opteert men nu voor voldoende steun aan een reeks gezelschappen, die volgens een artistiek criterium werden geselecteerd. Deze raadgevende commissie, naar wie het ministerie zeer aandachtig luistert, telt 21 leden. De gelden worden als volgt verdeeld:

- Steun bij de eerste creatie (tot 50.000 FF) Men treft hier laureaten aan van de wedstrijd van Bagnolet (Mark Tomkins, P. Decoufflé) en anderen (M.C. Gherghiu, Ch. Delaporte,...).

- Werkingssteun aan de onafhankelijke gezelschappen: Cat. A (tot 100.000 FF): Odile Duboc (100.000 FF), Dominique Petit (id.), Jean Gaudin (id.), Karin Waehner (90.000 FF), Studio DM (575.000 FF), Balmuz (100.000 FF),...; Cat. B (tot 300.000 FF): A.M. Reynaud (200.000 FF), Karin Saporta (250.000 FF), Jean Pomares (id.), Bouvier/Obadia l'esquisse (300.000 FF),...; Cat. C (van 300.000 tot 600.000 FF): Régine Chopinot (600.000 FF), Kilina Cremona (450.000 FF), Caroline Marcade (350.000 FF),...

- Steun aan de nationale choreografische centra, gezelschappen die zich in de provincie gevestigd hebben en geholpen worden in het kader van een decentraliseringspolitiek. De regering onderhandelt met de stad of de streek, zodat ze altijd kan